

Občianske združenie Chceme zdravú krajinu, Lermontovova 911/3, 811 05 Bratislava

Okresný úrad Hlohovec
odbor starostlivosti o životné prostredie
Jarmočná 3
920 01 Hlohovec

Dňa 18.07.2025

Vec: Odvolanie voči záväznému stanovisku zo zisťovacieho konania pre zmenu navrhovanej činnosti
"Prieskumný vrt Trakovice 14 a Zberné plynové stredisko Trakovice II"

Občianske združenie Chceme zdravú krajinu so sídlom Lermontovova 911/3, 811 05 Bratislava, IČO: 53509188 (ďalej ako "Združenie") v rámci stanovenej lehoty v zmysle § 29 ods. 16 a § 29 ods. 17 zákona č. 24/2006 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len "Zákon o posudzovaní vplyvov") podáva

odvolanie

voči záväznému stanovisku zo zisťovacieho konania č. OU-HC-OSZPP-2025/000555 zo dňa 03.07.2025 (ďalej len "Záväzné stanovisko"), ktoré vydal Okresný úrad Hlohovec, odbor starostlivosti o životné prostredie, Jarmočná 3, 920 01 Hlohovec (ďalej len "Okresný úrad") v zisťovacom konaní k zmene navrhovanej činnosti "Prieskumný vrt Trakovice 14 a Zberné plynové stredisko Trakovice II" (ďalej len "Navrhovaná činnosť"), ktorá je navrhovaná spoločnosťou NAFTA Production s. r. o., Mlynské nivy 44/c, Bratislava - mestská časť Ružinov 821 09, IČO: 56369476 (ďalej len "Navrhovateľ").

Združenie je mimovládnu organizáciou podporujúcou ochranu životného prostredia. Členovia Združenia sú obyvateľmi obcí z okolia obce Žlkovce (vrátane obce Žlkovce) a Združenie aj z tohto dôvodu svoje aktivity zameriava na oblasť obce Žlkovce a jej okolia. Sme preto presvedčení, že vzhľadom na predmet zisťovacieho konania k Navrhovanej činnosti (ďalej len "Konanie") sú alebo môžu byť Konaním resp. Záväzným stanoviskom, priamo dotknuté práva a právom chránené záujmy Združenia, a to najmä, nie však výhradne, v oblasti ochrany životného prostredia. Združenie má záujem o účasť v Konaní. Na základe vyššie uvedeného a s ohľadom na § 3 písm. t) Zákona o posudzovaní vplyvov má Združenie postavenie dotknutej verejnosti, a teda má aj právo podať odvolanie voči Záväznému stanovisku.

Združenie žiada, aby odvolací orgán Záväzné stanovisko zrušil a vec vrátil Okresnému úradu na nové konanie. Združenie naďalej trvá na námietkach a požiadavkách vznesených v stanovisku Združenia zo dňa 02.05.2025. **S realizáciou Navrhovanej činnosti nesúhlasíme.** Žiadame, aby bolo určené, že **Navrhovaná činnosť sa nemá realizovať** (t.j. má byť ponechaný súčasný stav). Pokiaľ tejto požiadavke nebude vyhovené, potom žiadame najmä, aby:

- **bolo určené, že Navrhovaná činnosť sa má posudzovať** podľa Zákona o posudzovaní vplyvov, t.j. aby proces posudzovania vplyvov Navrhovanej činnosti nebol ukončený v etape zisťovacieho konania, ale aby sa ďalej pokračovalo v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie,
- námietky a požiadavky vznesené v stanovisku Združenia zo dňa 02.05.2025 a jeho odôvodnení boli určené ako špecifické požiadavky rozsahu hodnotenia.

Toto odvolanie spolu s odôvodnením má 7 strán.

Odôvodnenie:

I.

Namietame zásadnú nesprávnosť poučenia uvedenú v Záväznom stanovisku, kde sa uvádza: "V prípade dotknutej verejnosti podľa § 3 písm. t) zákona o posudzovaní vplyvov sa za deň doručenia záväzného

stanoviska zo zisťovacieho konania považuje prvý deň zverejnenia záväzného stanoviska zo zisťovacieho konania podľa § 29 ods. 13 zákona o posudzovaní vplyvov v centrálnom informačnom systéme."

Takáto lehota nemá oporu v Zákone o posudzovaní vplyvov.

Podľa § 25 ods. 2 zákona č. 24/2006 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len "Zákon o posudzovaní vplyvov"):

"Všetky úkony príslušného orgánu vo vzťahu k doručovaniu sa realizujú prostredníctvom verejnej vyhlášky, okrem doručovania dotknutým orgánom, rezortnému orgánu, povoľujúcemu orgánu, dotknutej obci a navrhovateľovi". Verejnosť resp. dotknutá verejnosť nie je uvedená v zozname výnimiek v § 25 ods. 2 Zákona o posudzovaní vplyvov, a preto sa doručovanie verejnosti resp. dotknutej verejnosti vykonáva prostredníctvom verejnej vyhlášky.

Na § 25 ods. 2 Zákona o posudzovaní vplyvov sa vzťahuje zákon č. 71/1967 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej len "Správny poriadok"). Uvedené vyplýva z § 64 Zákona o posudzovaní vplyvov, ktorý definuje, na ktoré časti Zákona o posudzovaní vplyvov sa Správny poriadok nevzťahuje a § 25 nie je uvedený v zozname v § 64 Zákona o posudzovaní vplyvov. To znamená, že verejná vyhláška z § 25 ods. 2 Zákona o posudzovaní vplyvov je daná definíciou verejnej vyhlášky z § 26 Správneho poriadku, t.j. "Doručenie verejnou vyhláškou sa vykoná tak, že sa písomnosť vyvesí po dobu 15 dní na úradnej tabuli správneho orgánu. Posledný deň tejto lehoty je dňom doručenia. Správny orgán zverejňuje písomnosť súčasne na svojom webovom sídle, ak ho má zriadené a ak je to vhodné aj iným spôsobom v mieste obvyklým, najmä v miestnej tlači, rozhlase alebo na dočasnej úradnej tabuli správneho orgánu na mieste, ktorého sa konanie týka."

Podľa § 29 ods. 17 Zákona o posudzovaní vplyvov "Odvolanie je možné podať do 15 dní odo dňa doručenia záväzného stanoviska zo zisťovacieho konania". Podľa § 29 ods. 16 Zákona o posudzovaní vplyvov má právo podať odvolanie len "dotknutá obec, na ktorej území sa má navrhovaná činnosť alebo jej zmena realizovať, a dotknutá verejnosť". Keďže dotknutá verejnosť má právo podať odvolanie, Záväzné stanovisko jej musí byť doručené. Doručovanie verejnosti resp. dotknutej verejnosti sa v zmysle § 25 ods. 2 Zákona o posudzovaní vplyvov deje verejnou vyhláškou. Z toho plynie, že dňom doručenia verejnou vyhláškou je 15-tý deň vyvesenia verejnej vyhlášky postupom podľa § 26 Správneho poriadku.

Z uvedeného vyplýva zásadná nesprávnosť poučenia zo Záväzného stanoviska, kde bolo uvedené: "V prípade dotknutej verejnosti podľa § 3 písm. t) zákona o posudzovaní vplyvov sa za deň doručenia záväzného stanoviska zo zisťovacieho konania považuje prvý deň zverejnenia záväzného stanoviska zo zisťovacieho konania podľa § 29 ods. 13 zákona o posudzovaní vplyvov v centrálnom informačnom systéme."

Podľa §34 ods. 2 písm a.) zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej ako "Zákon o e-governmente"): "Orgán verejnej moci zverejní na elektronickej úradnej tabuli elektronický úradný dokument, ktorý je podľa tohto zákona z hľadiska právnych účinkov totožný s takým dokumentom v listinnej podobe, o ktorom osobitné predpisy ustanovujú, že sa doručuje vyvesením na úradnej tabuli orgánu verejnej moci, verejnou vyhláškou alebo iným obdobným spôsobom zverejnenia pre neurčitý okruh osôb; ustanovenia osobitných predpisov o doručovaní tým nie sú dotknuté," pričom podľa §34 ods. 1 Zákona o e-governmente: "Elektronická úradná tabuľa je elektronické úložisko, na ktoré sú zasielané a na ktorom sú zverejňované elektronické dokumenty, ak tak ustanovuje zákon." Orgán verejnej moci je povinný, po uplynutí prechodného obdobia podľa § 60 ods. 1 zákona o e-governmente, t. j. od 1. novembra 2016, uplatňovať výkon verejnej moci elektronicke.

Keďže doručovanie Záväzného stanoviska dotknutej verejnosti (a teda aj Združeniu) má byť vykonané verejnou vyhláškou (v zmysle § 26 Správneho poriadku), Okresný úrad bol a je povinný Záväzné stanovisko zverejniť na svojej úradnej tabuli, a teda podľa §34 ods. 2 písm a.) Zákona o e-governmente aj na Centrálnej úradnej elektronickej tabuli (na príslušnej podstránke portálu cuet.slovensko.sk). To sa dodnes nestalo, ku dňu 18.07.2025 na podstránke Okresného úradu na Centrálnej úradnej elektronickej tabuli nebolo Záväzné stanovisko zverejnené. Preto ani neuplynulo 15 dní od zverejnenia Záväzného stanoviska na Centrálnej

úradnej elektronickej tabuli, a preto Záväzné stanovisko dodnes nebolo doručené verejnosti resp. dotknutej verejnosti.

Nesprávne poučenie o plynutí lehoty pre podanie odvolania dotknutou verejnosťou je zásadnou vadou Konania a Záväzného stanoviska, nakoľko môže mať zásadný vplyv na okruh osôb resp. organizácií z radov dotknutej verejnosti, ktoré podajú odvolanie, ako aj na rozsah a obsah podaných odvolaní (s ohľadom na možnú mylnú časovú tieseň). Tieto osoby/organizácie môžu byť uvedené do omylu, že už nemajú právo podať odvolanie (viac ako 15 dní od zverejnenia Záväzného stanoviska na enviroportáli), hoci by stále ešte neuplynula lehota pre podanie odvolania dotknutou verejnosťou (napr. menej než 15 + 15 dní od zverejnenia Záväzného stanoviska na enviroportáli). Pritom považujeme za dôležité poukázať aj na to, že dotknutej verejnosti sa Záväzné stanovisko nedoručuje priamo, a to ani v prípade, že sa explicitne zapojila do Konania zaslaním stanoviska k zámeru v 21-dňovej lehote. Nie je pritom možné predpokladať, že sa dotknutá verejnosť o zverejnení záväzného stanoviska dozvie v deň zverejnenia na enviroportáli. Ak by malo platiť, že dotknutá verejnosť môže podať odvolanie len v lehote 15 dní od zverejnenia záväzného stanoviska na enviroportáli, dotknutá verejnosť by tak reálne mala výrazne kratšiu lehotu na podanie odvolania než napr. dotknutá obec, a to v situácii, keď dotknutej verejnosti je znemožnené efektívne sa účastniť Konania a oboznamovať sa so všetkými jeho podkladmi - či už nemožnosťou zúčastniť sa na ústnom pojednávaní alebo nemožnosťou nahliadať do spisu. Verejnosť sa môže s podkladmi Konania oboznámiť jedine formou žiadosti o sprístupnenie informácií, čo je spojené s minimálne niekoľkodňovým zdržaním (aj v prípade rýchleho sprístupnenia zo strany príslušného orgánu). Reálne tak verejnosť má aj v priaznivom prípade len niekoľko dní na oboznámenie sa podkladom Konania a prípadné vypracovanie odvolania. Takto nastavený procesný postup a procesné lehoty znemožňujú efektívnu účasť dotknutej verejnosti (vrátane Združenia) na rozhodovacom procese v oblasti životného prostredia, ktorá je garantovaná Aarhuským dohovorom, t.j. medzinárodnou zmluvou, ktorou je SR viazaná a ktorá má prednosť pred národnou legislatívou (čl. 7 ods. 5 Ústavy SR).

II.

Združeniu nebolo umožnené zúčastniť sa na ústnom pojednávaní. Okresný úrad postupoval podľa inštrukcií MŽP SR, v zmysle ktorých Okresný úrad uviedol *"Na základe výkladu zákona Vám oznamujeme, že dotknutá verejnosť sa nemôže zúčastniť ústneho pojednávania, ani nazeráť do spisu a vyhotovovať si z neho kópie."* Združenie však s takýmto výkladom Zákona o posudzovaní vplyvov nesúhlasí. Zákon o posudzovaní vplyvov v aktuálnom znení špecifikuje, že:

1. Navrhovateľ a dotknutá obec majú právo nazeráť do spisu (§ 29 ods. 9) [avšak explicitne neuvádza, že len tieto dva subjekty majú toto právo a iné nie]
2. § 29 ods. 3 hovorí o tom, komu sa oznamuje termín pojednávania; § 29 ods. 6 hovorí o tom, že rezortný orgán, povoľujúci orgán, dotknutý orgán a dotknutá obec, ktoré doručili písomné stanovisko, môžu svoje pripomienky a požiadavky uplatniť najneskôr na ústnom pojednávaní [avšak explicitne sa neuvádza, že iné subjekty sa nemôžu zúčastniť pojednávania a podávať pripomienky]

V § 29 Zákona o posudzovaní vplyvov sa teda explicitne neuvádza, že na ústnom pojednávaní sa verejnosť nemôže zúčastniť, ani že by verejnosť mala zakázané nazeráť do spisu. Ani na iných miestach sme nenašli takéto vylučujúce ustanovenia. Verejnosť môže konať aj to, čo jej zákon nezakazuje. Nadalej sme teda toho názoru, že verejnosť sa môže zúčastniť ústneho pojednávania a rovnako môže nazeráť do spisu, robiť si z neho výpisy, odpisy, kópie a pod.

Bez možnosti aktívne sa účastniť všetkých častí Konania (vrátane účasti na ústnom pojednávaní, možnosti nazeráť do spisu, robiť si z neho výpisy, odpisy a dostať kópie spisu, atď.) bola znemožnená efektívna účasť Združenia na rozhodovacom procese garantovaná Aarhuským dohovorom, t.j. medzinárodnou zmluvou, ktorou je SR viazaná a ktorá má prednosť pred národnou legislatívou (čl. 7 ods. 5 Ústavy SR). To, že sa Združenie nemohlo zúčastniť ústneho pojednávania malo zásadný vplyv na priebeh Konania a obsah, odôvodnenie a výrok Záväzného stanoviska. Priamy súvis medzi nemožnosťou účastniť sa ústneho pojednávania a výsledkom celého rozhodovacieho procesu (Konania) je zrejmý aj zo zápisu z ústneho pojednávania, kde sa uvádza *"Vzhľadom na obsah stanovísk doručených k zmene navrhovanej činnosti"*

Okresný úrad Hlohovec, odbor starostlivosti o životné prostredie spoločne s prítomnými zástupcami jednotlivých orgánov (viď prezenčná listina) upresnili, že zmena navrhovanej činnosti sa nebude posudzovať podľa zákona." Teda už na ústnom pojednávaní, ktorého sa dotknutá verejnosť nemohla zúčastniť, a teda žiadnym spôsobom argumentovať, bolo rozhodnuté o výsledku Konania. Pritom Okresný úrad rozhodol o výsledku (o neposudzovaní) ešte predtým, než mal všetky relevantné podklady - napr. doplňujúce informácie od Navrhovateľa k stanovisku MŽP SR a následné vyjadrenie MŽP SR k týmto doplňujúcim informáciám. Toto je jasným dôkazom toho, že účasť verejnosti v Konaní nebola efektívna.

Hoci viaceré dokumenty Konania boli nakoniec sprístupnené Združeniu na základe žiadosti o sprístupnenie informácií, účasť Združenia v Konaní nemožno považovať za efektívnu v zmysle ustanovení Aarhuského dohovoru. S ohľadom na krátke procesné lehoty, aj len niekoľkodňové oneskorenie v prístupe k informáciám a nemožnosť oboznamovať sa s podkladom Konania operatívne, výrazne zužuje časový priestor dotknutej verejnosti efektívne využiť aj tých málo procesných práv, ktoré jej Zákon o posudzovaní vplyvov v súčasnom znení priznáva.

III.

V oznámení o zmene Navrhovanej činnosti sú za dotknuté obce označené len obec Trakovice a mesto Leopoldov. Podľa §3 písm r) Zákona "*dotknutá obec je obec, na ktorej území sa má navrhovaná činnosť alebo jej zmena realizovať, alebo ktorej územia sa týka navrhovaný strategický dokument, alebo ktorej územie môže byť zasiahnuté vplyvom navrhovanej činnosti, jej zmeny alebo prijatím navrhovaného strategického dokumentu*". Predmetom oznámenia o zmene je okrem iného odvrátenie horizontálneho vrtu Trakovice-14 s vertikálnou hĺbkou 800m a celkovou dĺžkou 1 315,36 m (a predpokladá sa ťažba prostredníctvom tohto vrtu). V oznámení o zmene sa nám však nepodarilo dohľadať informáciu o tom, ktorým smerom bude horizontálny vrt orientovaný. Z hľadiska vplyvov navrhovanej činnosti je potrebné prihliadať nielen na umiestnenie vrtu na povrchu, ale aj na jeho trasovanie v podzemí.

Vzdialenosť povrchového umiestnenia vrtu Trakovice-14 od k. ú. Žlkovce je cca 930 m. Horizontálna vzdialenosť vrtu s parametrami uvedenými v zámere (horizontálny vrt s vertikálnou hĺbkou 800m a celkovou dĺžkou 1 315,36 m) môže od jeho povrchového bodu dosahovať aj cca 1 km. V závislosti od jeho orientácie tak horizontálny vrt môže zasahovať až do k. ú. Žlkovce. V oznámení o zmene však nie je vyznačené horizontálne trasovanie vrtu Trakovice-14. Dokiaľ táto orientácia nie je verejne a záväzne zadefinovaná, tak platí, že Navrhovanou činnosťou môže byť zasiahnuté územie obce Žlkovce. Vzhľadom na neurčitosť popisu uvedeného v oznámení o zmene by totiž Navrhovateľ mohol zvoliť ľubovoľnú orientáciu vrtu v rámci uvedených parametrov.

Dotknuté územie je vymedzené formalisticky na základe umiestnenia povrchových objektov resp. zásahov, avšak neberie do úvahy podzemné trasovanie vrtu ani územný rozsah ložiska (aspoň predpokladaný). Prieskum a ťažba zemného plynu a s tým spojené vplyvy sa nedotýkajú len priestoru samotného vrtu. Zasahujú minimálne celý priestor skúmaného a dobývaného ložiska, napr. tým, že dochádza k odčerpávaniu plynu z tohto priestoru, zmene tlakových pomerov, atď. Dobývací priestor Trakovice zasahuje až do k. ú. Žlkovce, teda aj samotné ložisko zasahuje resp. môže zasahovať až do k.ú. Žlkovce. Teda v prípade prieskumu a ťažby tohto ložiska môže byť ovplyvnené aj územie obce Žlkovce.

Z hľadiska možných vplyvov je potrebné uvažovať aj neštandardné a havarijné situácie (najmä vo forme rizík pre podzemné vody) - v etape prieskumu, ťažby, po ukončení ťažby aj po prípadnej budúcej "likvidácii" vrtu (ktorý aj po likvidácii zostane v horninovom prostredí).

O úrovni rizík pre podzemné vody si možno urobiť predstavu aj na základe toho, že prieskum ložísk zemného plynu (teda nielen ťažba) je na viac ako päťine územia Slovenska úplne zakazaný (viď žltó vyznačené územia tu - <https://app.geology.sk/geofond/pu/>), a to z dôvodu kvalitatívnej ochrany vodných zdrojov.

MŽP SR v odpovedi na žiadosť o sprístupnenie informácií ŽOI 240/2022 zo dňa 16.08.2022 uviedlo nasledovné odpovede na v žiadosti položené otázky:

1. otázka: Aký je dôvod toho, že v chránených vodohospodárskych oblastiach a ich okolí (oranžovo vyznačené oblasti na <https://app.geology.sk/geofond/pu/>) je zakázané vykonávať ložiskový geologický prieskum na ropu a zemný plyn?

Odpoveď MŽP SR: Ministerstvo uvádza, že dôvodom zákazu vykonávania ložiskového geologického prieskumu na ropu a horľavý zemný plyn v chránených vodohospodárskych oblastiach je verejný záujem, t. j. potreba dlhodobého zabezpečenia kvalitatívnej ochrany vodných zdrojov.

2. otázka Aká je celková súhrnná rozloha (v km²) oblastí, v ktorých nemožno vykonávať ložiskový geologický prieskum na ropu a zemný plyn (oranžovo vyznačené oblasti na <http://apl.geology.sk/geofond/>)?

Odpoveď MŽP SR: Ministerstvo uvádza, že celková súhrnná rozloha oblastí, v ktorých nemožno vykonávať ložiskový geologický prieskum na ropu a zemný plyn je 10 780,77 km².

Navrhovaná činnosť sa síce nenachádza v chránenej vodohospodárskej oblasti, riziká pre podzemné vody spojené s prieskumom a ťažbou zemného plynu však nie sú obmedzené len na chránené vodohospodárske oblasti.

Ako vyzerá starostlivosť o staré banské diela po tom, čo prestanú byť zdrojom zisku, vidíme pravidelne v správach. Napr. prípad rieky Slaná na východnom Slovensku, či opustené vrty na solanku pri Solivare (<https://presov.korzar.sme.sk/c/22934901/na-vytekajucu-solanku-ostal-sam-poskodeny-vrt-nema-kto-opravit.html>) alebo vrt v Moravanoch (<https://spravy.rtvsk.sk/2023/03/v-moravanoch-pri-michalovciach-zo-zeme-vyviera-kontaminovana-voda/>).

Vzhľadom na vyššie uvedené sme toho názoru, že vplyvmi Navrhovanej činnosti (aj potencionálnymi) môže byť zasiahnuté širšie územie, než je popisované v zámere. Rozsah dotknutého územia uvádzaný v oznámení o zmene považujeme za nedostatočný. Špecificky sme toho názoru, že vplyvy Navrhovanej činnosti môžu zasiahnuť územie obce Žlkovce, a preto by obec Žlkovce vo vzťahu k Navrhovanej činnosti mala mať postavenie dotknutej obce.

Namietame, že obec Žlkovce v zisťovacom konaní nebola vedená v postavení dotknutej obce, neboli vyhodnotené všetky vplyvy Navrhovanej činnosti na územie obce Žlkovce a nebolo jednoznačne zadefinované trasovanie a profil vrtu Trakovice 14.

Okresný úrad v odôvodnení Záväzného stanoviska uvádza "Obec Žlkovce nie je navrhovanou činnosťou nijako dotknutá." Toto tvrdenie však nie je žiadnym spôsobom podložené. Združenie v stanovisku z 02.05.2025 možné vplyvy na obec Žlkovce odôvodnilo rovnako ako v tomto článku. Okresný úrad relevantnosť týchto argumentov nevyvrátil, ani v podmienkach záverečného stanoviska neurčil obmedzenia na trasovanie vrtu Trakovice 14, ktoré by garantovali, že dokonca samotný vrt nezasiahne územie obce Žlkovce. Navyše, nejde len o samotný vrt ale aj rozsah ložiska, ktoré ma byť ťažené a či toto ložisko zasahuje do k.ú. Žlkovce a či vplyvy pri ťažbe alebo po jej ukončení, môžu zasiahnuť územie obce Žlkovce. Územný rozsah ložiska nebol vymedzený a dobývací priestor zasahuje až do k.ú. Žlkovce.

IV.

V zámere sa uvádza predpokladaná veľkosť ložiska cca 90 mil. m³. Aj ak by sa tento údaj potvrdil, ide o veľmi malé ložisko. Potvrdzujú sa tak informácie z dostupnej literatúry, že ložiská zemného plynu v širšom okolí obce Žlkovce síce existujú, no sú veľmi malé (napr. Milička, J., Pereszélyi, M., Lánczos, T.: „Hydrogeochemické zhodnotenie chemických analýz podzemných vôd z vrtov ropného prieskumu v dunajskej panve, časť II“, Podzemná voda. 2005, roč. 11, č. 1, s. 78-89 (dostupný aj na <http://www.sah-podzemnavoda.sk/cms/request.php?273>), kde sa uvádza: „Oblasť "Trnavského zálivu", konkrétne

juhovýchodné svahy a severozápadné svahy blatnianskej priehlbiny. Výhodou je relatívne vysoký stupeň vrtnej preskúmanosti. Nevýhodou je veľká tektonická porušenosť oblasti a malý plošný rozsah zistených ložísk zemného plynu.”).

V oznámení o zmene sa uvádza "Účelom realizácie zmeny navrhovanej činnosti je racionálne a efektívne využitie nerastných surovín pri súčasnom zvýšení energetickej sebestačnosti a bezpečnosti na lokálnej úrovni v tejto geografickej oblasti Slovenska." V kontexte ročnej spotreby SR na úrovni cca 5 mld. m³, je z hľadiska energetickej bezpečnosti a sebestačnosti de facto irelevantné, či sa takéto extrémne malé ložiská ťažia alebo nie. Maximálna denná ťažba má byť len cca 50 000 m³/deň, t.j. za rok by sa malo vytážiť max cca 18 mil. m³, t.j. cca 0,35% ročnej spotreby SR, pričom po cca 5 rokoch by ložisko už bolo vytážené. Aj aktualizácia surovinovej politiky SR uvádza „ropa a zemný plyn: vlastné geologické zásoby vzhľadom k celkovej spotrebe sú zanedbateľné. V tejto súvislosti má zásadný význam diverzifikácia dovozných kapacít a budovanie potrebných rezervných skladovacích kapacít pre ropu a ropné produkty a budovanie podzemných zásobníkov zemného plynu“. Z hľadiska energetickej bezpečnosti SR nehrá podstatnú rolu, či je potrebné doviesť zo zahraničia 98-99% domácej spotreby alebo napr. 97,5%, aj to prípadne len počas zopár rokov. Podstatnými opatreniami z hľadiska energetickej bezpečnosti SR sú diverzifikácia dovozných kapacít a zníženie domácej spotreby plynu.

Navyše, oznámenie o zmene predpokladá variant, pri ktorom sa vytážený plyn nebude vôbec dodávať zákazníčkovi prostredníctvom plynovodu, ale sa priamo na mieste spáli v kogeneračnej jednotke za účelom výroby elektrickej energie s výkonom do 5 MW. V tomto prípade už naozaj nemožno hovoriť o zvyšovaní energetickej bezpečnosti SR, nakoľko minimálne v horizonte najbližších rokov výroba elektrickej energie v SR bude s významnou rezervou presahovať jej spotrebu (aj s ohľadom na spustenie 3. a 4. bloku EMO). Už vôbec nemá zmysel hovoriť o relevantnom vplyve Navrhovanej činnosti na energetickú bezpečnosť na lokálnej úrovni, keďže priamo v danej lokalite je prevádzkovaná JE J. Bohunice. paroplynová elektrárňa Malženice či fotovoltaická elektrárňa J. Bohunice s kombinovaným výkonom o niekoľko rádov presahujúcim uvažovaný výkon 5MW.

Z pohľadu verejného záujmu teda navrhovaný vrt a ťažba plynu prostredníctvom tohto vrtu, vzhľadom na ich zanedbateľný a extrémne krátkodobý "prínos" a riziká pre podzemné vody, nedáva zmysel. Oveľa väčší význam má ochrana podzemných vôd, strategického zdroja pre nás aj budúce generácie, pred prípadnými rizikami spojenými s prieskumom a ťažbou zemného plynu a "likvidovanými" vrtmi v budúcnosti. Toto je primárny dôvod nášho nesúhlasu s Navrhovanou činnosťou.

V.

Možný rozsah vplyvu Navrhovanej činnosti je potrebné určiť nielen za bežných prevádzkových podmienok, ale najmä v prípade havarijného stavu, či už detekovaného alebo nedetekovaného, a to v krátkodobom alebo aj dlhodobom horizonte. Špeciálnu pozornosť treba venovať posúdeniu možných rizík z hľadiska kontaminácie podzemných vôd.

Z charakteru Navrhovanej činnosti a aj z reálnych skúseností z iných lokalít plynie, že prípadné negatívne vplyvy na podzemné vody nie sú zvyčajne detegovateľné v krátkom čase bežným pozorovaním a na ich včasné zachytenie je potrebné jednak popísať východiskový stav (aby bolo možné porovnanie pred a po realizácii Navrhovanej činnosti) a jednak realizovať kontrolný systém na včasné zistenie úniku znečisťujúcich látok.

Širšie okolie obce Žlkovce je už dnes zaťažené viacerými prevádzkovanými resp. schválenými činnosťami. Preto považujeme za potrebné pri posudzovaní vplyvov Navrhovanej činnosti prihliadať aj na už existujúcu resp. schválenú záťaž a kumulatívne vplyvy.

Namietame, že v Záväznom stanovisku nebola určená podmienka:

aby v rámci posudzovania vplyvov na životné prostredie bol podľa príslušných právnych predpisov popísaný východiskový stav útvarov podzemnej vody nachádzajúcich sa v území dotknutom navrhovanou činnosťou

a zistená aktuálna kvalita podzemnej vody v miestach navrhovanej lokalizácie prieskumných vrtov.

ani podmienka

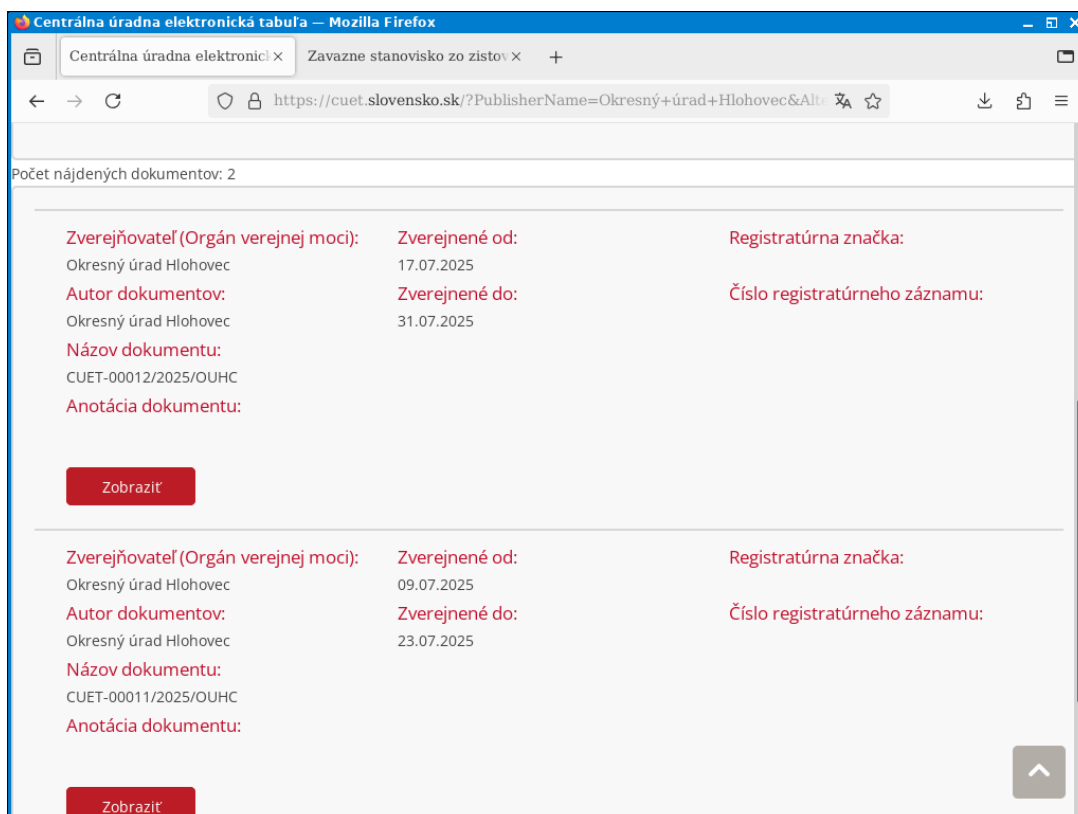
aby bol navrhnutý a zrealizovaný kontrolný systém na včasné zistenie úniku znečisťujúcich látok do podzemných vôd a životného prostredia v okolí navrhovaných vrtov (napr. sieť monitorovacích vrtov), systém opatrení garantujúci zastavenie úniku škodlivých látok do okolia vrtu a zabezpečujúci dlhodobý monitoring kvality (a jej zmien) podzemných vôd a životného prostredia v okolí navrhovaných vrtov.

Podmienka č. 11 Záväzného stanoviska má len nezáväzný odporúčací charakter a neobsahuje ani požiadavku na zabezpečenie "dlhodobého monitoringu kvality (a jej zmien) podzemných vôd a životného prostredia".

Združenie ďalej namieta, že v rámci Konania neboli detailne vyhodnotené všetky riziká Navrhovanej činnosti vo vzťahu k podzemným vodám, a to aj v prípade havarijného či inak neštandardného stavu a aj v období po ukončení ťažby. Združenie považuje hodnotenie vplyvov za nedostatočné s ohľadom na už existujúce zaťaženie životného prostredia v danom regióne.

S pozdravom

Mgr. Michal Daniška, PhD.
riaditeľ
občianske združenie Chceme zdravú krajinu

Obr. 1: Screenshot podstránky Okresného úradu na CÚET zo dňa 18.07.2025